

تحلیل جامع مطالعات مدیریت ایمنی در صنعت ساخت ایران

کیوان زندیه^۱، روح اله طاهرخانی^{۲*}، رضا ضیایی موید^۳

۱- کارشناسی ارشد، دانشکده فنی مهندسی، گروه عمران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، k1zandie@gmail.com

۲- استادیار، دانشکده فنی مهندسی، گروه عمران، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، taherkhani@eng.ikiu.ac.ir

۳- دانشیار، دانشکده فنی مهندسی، گروه عمران، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، ziaie@eng.ikiu.ac.ir

چکیده

در سالیان اخیر نگاه بمقوله ایمنی شکل جدی تری بخود گرفته و تلاشهای بسیاری در موضوعات مختلف مرتبط با ایمنی صورت پذیرفته است. در این مقاله مروری جامع بر مطالعات ایران در زمینه ایمنی صنعت ساخت و ساز صورت گرفته است. موضوعات تحقیقات ایمنی را میتوان به ۳ دسته مدیریت ایمنی، ویژگیهای فردی و گروهی عوامل درگیر و مسائل پیرامون مدیریت H.S.E تقسیم کرد. یافته‌های مهم تحقیق حاضر: رویکردهای تحقیقات ایمنی در ساخت، مسائل روز تحقیقات ایمنی در ساخت و نحوه گردش اطلاعات ایمنی میباشد. در نهایت ۷ خلاء موجود که باید تحقیقات بیشتری روی آنها صورت گیرد، معرفی گردیدند.

کلید واژگان: مدیریت ایمنی، صنعت ساخت و ساز ایران، مرور جامع نظام مند، بررسی تاریخچه ای، بررسی موضوعی

۱-مقدمه

صنعت ساخت به عنوان یکی از مهمترین شاخص های بازدهی و عملکرد اقتصادی بخصوص در کشورهای در حال توسعه، شهره است. دوره های پر بازده اقتصادی معمولاً به دنبال بازدهی بالای ساخت و ساز رخ میدهد. گرچه، با وجود منافع بالای اقتصادی، این صنعت در سطح جهان سابقه ایمنی بسیار ضعیفی دارد [۱]. ساخت و ساز با ریسک مصدومیت شدید و صدمه جانی منجر به مرگ روبروست که همین موضوع آن را برای مطالعه، خاص و چالش برانگیز می کند [۲]. صنعت ساخت و ساز همیشه پرخطر بوده است و دلیل آن نیز عملیات در محیط های باز و کنترل نشده می باشد. ساخت و ساز نسبت به سایر صنایع کاملاً متفاوت است که دلیل آن چند ویژگی منحصر به فرد آن است، که شامل عملیات ساخت پیچیده، وجود سازه های موقت و تغییرات مکان برخی کارها می باشد. از دیگر عوامل، محیط های کار پیچیده و خصوصیات رفتاری کارگرانی است که همانند کارگران در صنایع تولیدی، یکپارچه و استاندارد نشده است. علاوه بر این به دلیل عدم تمرکز کارها، کارگران ساخت و ساز معمولاً در سایت های جداگانه کار می کنند و باید خودشان تصمیماتی در مواجهه با مشکلات خاص بگیرند [۳]. حدوداً ۸۰ درصد تمام حوادث در سایت های ساخت و ساز ناشی از رفتارهای غیرایمن انسان ها می باشد، بیشترین کشته ها به دلیل سقوط کارگران از ارتفاع، و برخورد با اجسام متحرک علی الخصوص برخورد با وسایل نقلیه متحرک بوده است [۴]. برخلاف دیگر صنایع با ریسک های ایمنی بالا، در صنعت ساخت مقیاس حوادث کوچک اما با تکرار بالا و منشاء های خطر گوناگون می باشد. میزان حوادث ساخت به طور مداوم به لطف تلاش های متداوم محققین و مجریان کاهش یافته است [۵]. اما هنوز صنعت